

Rashonden in grootmoeders tijd...

Newfoundlander 'Muskwas Gody'

Het duikt onverwacht op: een stapeltje negatieven in een doosje met de jaartallen 1938 en 1941.

De fotograaf die de zwart-wit kiekjes van honden op een tentoonstelling maakt is Arthur Weisz. Hij is in 1903 in Berlijn geboren, vestigt zich 1932 in Voorthuizen en vertrekt na 1946 naar Brazilië...

Wat en wie zien we?

Zonder twijfel een zwarte Newfoundlander en dank zij een aantekening bij de negatieven en de Nederlandse Newfoundlander database komen we op het spoor van haar – het is een teef – naam: Muskwas Gody. Deze database bevat 53 honden uit de Muskwas fokkerij uit een totaal van acht nesten. Gody (NHSB 35819)

wordt op 8 juli 1934 geboren in het zevende nest, dat bestaat uit 9 pups, 4 reuen en 5 teven. De fokker (die fokt van 1923-1935) is H. Lecker en Gody is eigendom van dr. H. Hartman, Heerengracht 6 in Purmerend. Gody's ouders zijn Herald van St. Johns (1927) en Adinda van de Oude Plantage (1931). De van de Oude Plantage fokkerij (H.J. de Bruin-v.d. Rest) is met meer dan

• Muskwas Gody, een in 1934 geboren zwarte Newfoundlander teef.

• 'The Newfoundland Dog'. Uit: William Youatt 'The Dog' (ed. 1886). De tekening is gemaakt in 1857. Youatt schrijft: 'The Newfoundland is a Spaniel of large size' (!)

150 honden in de database vertegenwoordigd. Herald van St. Johns is gefokt door L. de Graaf en is met 105 nakomelingen een actieve reu. Voor zover ik heb kunnen vinden, heeft Gody geen nakomelingen. Newfoundlanders kunnen een zwarte of een bruine vacht hebben. Gody is zwart en is ook geboren uit twee zwarte ouders.

De eigenaar van Gody

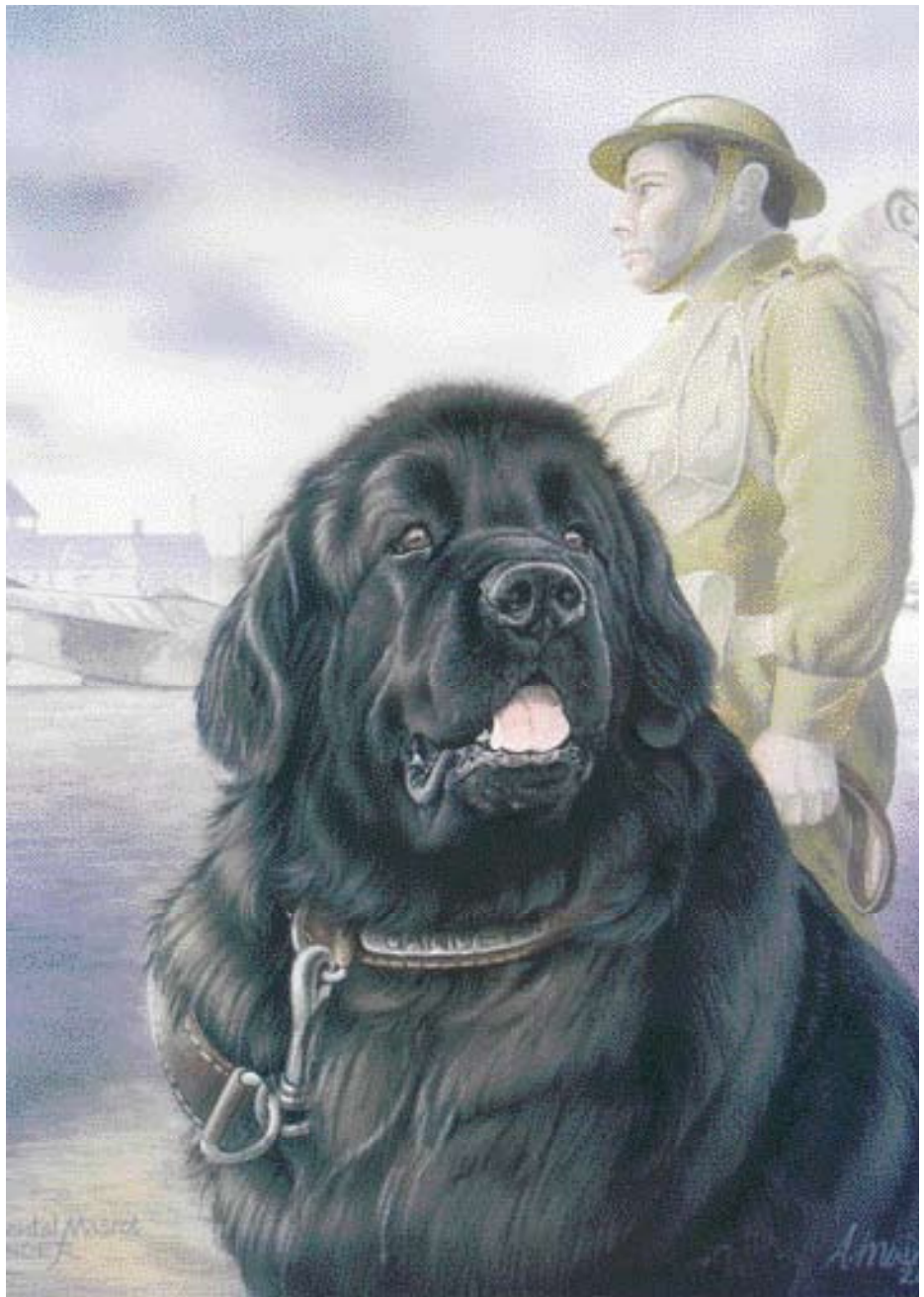
Natuurlijk moet ik ook op jacht naar de eigenaar van Gody, dr. Hartman uit Purmerend. Over hem vind ik de volgende tekst: *De stad Purmerend telde in de vooroorlogse jaren drie huisartsen: een voor de katholieken, een voor welgestelde mensen en een huisarts in deze praktijk voor de boeren en het gewone volk. De huisartsenpraktijk is in 1923 gevestigd op de Herengracht 6. Elke dinsdag, de dag van de waren- en veemarkt, stonden er dan ook veel klompen in het portiek. 's Morgens was er inloopspreekuur voor de fondspatiënten en 's middags op afspraak voor particulieren. Na onder meer Bakels, Hartman, Wiedemeijer en Bruinsma werd op 16 november 1986 Roeland Drijver de zesde huisarts in het grachtenpand. Dr. Hartman is dus een huisarts, die rond 1935 op Heerengracht 6 te Purmerend woont en, waarschijnlijk, in 1938 of 1941 met zijn Newfoundlander teef een hondenshow bezoekt.*

De foto is een beetje van bovenaf genomen en wellicht horen de mannenbenen toe aan de heer Hartman. Gody is op deze tentoonstelling ingeschreven onder het catalogus nummer 17, maar welke show dit precies is en waar weten we nog steeds niet.

Ook het jaar waarin de foto wordt genomen staat nog niet vast. Omdat Gody is geboren in 1934, kan ze op deze foto zowel 4 als 7 jaar zijn.

De Newfoundlander toen en nu

Het is niet moeilijk om te raden hoe de Newfoundlander aan zijn naam komt: Newfoundland is een eiland in de Atlantische Oceaan voor de oostkust van Canada. Moeilijker is het om de vroegste geschiedenis van deze dogachtige hond te ontrafelen. Zoals gebruikelijk, spreken auteurs elkaar tegen en is de ene theorie

♦ Newfoundlander 'Gander' is mascotte van de 'Royal Rifles of Canada'. Schilderij Anne Mainman (2005).

nog romantischer dan de andere. De geschiedenis van de dogachtigen – de groep waartoe de Newfoundlander behoort – loopt vanuit Azië via de Grieken en Romeinen naar de landen in Europa. De vraag is: hoe komt de Newfoundlander, vanuit Canada, naar Europa? Is dit type hond eerst vanuit Europa naar Canada gebracht of andersom? Sommigen denken dat het ras uit

wilde honden is gedomesticeerd door de Algonquin indianen, die in 1603 kennismaken met Europeanen. Anderen hanteren de stelling dat dogachtigen aan het begin van de zeventiende eeuw vanuit Europa zijn 'geëmigreerd' naar de kustgebieden van Canada en Noord-Amerika. Of zijn het de Vikingen geweest, die bij vertrek uit Newfoundland hun meegebrachte honden hebben

• Ieder jaar wordt de 'beste waterwerkhond van het jaar' gekozen. (Foto Sandra, Ontario, Canada.)

achtergelaten? In de zestiende en zeventiende eeuw zijn het voornamelijk Basken, Fransen en Engelsen die de walvisrijke wateren van Canada bevissen. Hebben zij dogachtigen uitgevoerd of ingevoerd? Zijn zwart-witte dogachtige 'slagershonden' uit Engeland meegenomen naar Canada of juist gekruist met uit Newfoundland meegebrachte honden? De mogelijkheden zijn legio.

Vast staat dat er in de eerste en tweede helft van de negentiende eeuw veel zwart-witte Newfoundlanders (in Europa noemen we die nu Landseers) vanuit Newfoundland naar Engeland zijn geëxporteerd. Als die 'op' zijn, begint de export van zwarte Newfoundlanders. In diverse achttiende en negentiende eeuwse hondenboeken

worden zowel zwart-witte als zwarte Newfoundlanders afgebeeld.

'Waterwerker'

In de recente historie gebruikt men deze honden bij de visvangst. De Newfoundlander helpt mee met het aan land slepen van vissersnetten, hij trekt de karren met gevangen vis en volgens sommige auteurs kan hij ook geschoten waterwild apporteren. Soms haalt hij overboord gevallen spullen uit het water en hij wordt door de vissers gebruikt als koerier, van de ene boot naar de andere. Vanuit deze werkzaamheden is het zoeken naar en redden van drenkelingen ontstaan en vandaag de dag is de Newfoundlander nog steeds een 'waterwerker'. Hij was een gewaardeerde trekker van karretjes en hulp bij de rivierpolitie. Nu is de New-

foundlander vooral een rustige en zachtmoedige huishond. Maar wel een die wat te doen moet hebben! Het ras is in Engeland al vroeg populair en daar wordt in 1884 een rasvereniging opgericht. In Nederland worden de belangen van het ras behartigd door de Nederlandse Newfoundlander Club (www.nnfc.nl), opgericht in 1917. Deze club heeft ook aandacht voor de werkende kant van het ras en ieder jaar wordt de 'beste waterwerkhond van het jaar' gekozen. ◀

WIE?

Wie herkent de locatie en weet de datum van deze clubmatch of tentoonstelling? Geef uw suggesties door aan: horter@tiscali.nl